

АНТИМОНОПОЛЬНИЙ КОМІТЕТ УКРАЇНИ

РІШЕННЯ

05 вересня 2019 р.

Київ

№ 601-р

Про визнання підтримки суб'єктів господарювання, зазначеної у повідомленні, такою, що не є державною допомогою відповідно до Закону

Антимонопольний комітет України (далі – Комітет), розглянувши подання Департаменту моніторингу і контролю державної допомоги від 04.09.2019 № 500-01/4313-п та повідомлення Департаменту інфраструктури та благоустрою Запорізької міської ради про нову державну допомогу, яке надійшло на Портал державної допомоги за реєстраційним номером у базі даних 22610 (вх. № 434 – ПДД від 27.06.2019), яке було подано на виконання статті 9 Закону України «Про державну допомогу суб'єктам господарювання» та за формою, що передбачена додатком 1 до Порядку подання та оформлення повідомлення про нову державну допомогу та про внесення змін до умов чинної державної допомоги, затвердженого розпорядженням Антимонопольного комітету України від 04.03.2016 № 2-рп та зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 04.04.2016 за № 501/28631 (із змінами, внесеними розпорядженням Антимонопольного комітету України від 13.09.2018 № 18-рп, зареєстрованим у Міністерстві юстиції України 27.11.2018 за № 1337/32789),

ВСТАНОВИВ:

1. ПОРЯДОК ПОВІДОМЛЕННЯ ПРО ПІДТРИМКУ

- (1) На Портал державної допомоги за реєстраційним номером у базі даних 22610 (вх. № 434 – ПДД від 27.06.2019) Департаментом інфраструктури та благоустрою Запорізької міської ради відповідно до пункту 2 розділу 9 Закону України «Про державну допомогу суб'єктам господарювання» було подано повідомлення про нову державну допомогу (далі – Повідомлення).
- (2) Департаментом інфраструктури та благоустрою Запорізької міської ради надано додаткову інформацію листами від 11.07.2019 № 01/01-37/858 (вх. №5-01/8132 від 16.07.2019), від 19.07.2019 № 01/01-37/893 (вх. № 5-01/8455 від 23.07.2019) та від 07.08.2019 № 01/01-37/985 (вх. № 9-01/9343 від 12.08.2019).

2. ВІДОМОСТІ ТА ІНФОРМАЦІЯ ВІД НАДАВАЧА ПІДТРИМКИ

2.1. Надавач підтримки

- (3) Департамент інфраструктури та благоустрою Запорізької міської ради (69037, м. Запоріжжя, пр. Соборний, 214, ідентифікаційний код юридичної особи 40467658).

2.2. Отримувач підтримки

- (4) Комунальне підприємство «Експлуатаційне лінійне управління автомобільних шляхів» (далі – КП «ЕЛУАШ», Підприємство) (69035, м. Запоріжжя, вул. Волгоградська, 23, ідентифікаційний код юридичної особи 03345018).

2.3. Мета (ціль) підтримки

- (5) Метою (ціллю) підтримки є розвиток інфраструктури та благоустрій міста.

2.4. Очікуваний результат

- (6) Здійснення заходів щодо створення відповідних умов для забезпечення надання населенню послуг у сфері благоустрою відповідно до встановлених нормативів і стандартів, серед яких є послуги з експлуатаційного утримання вулично-дорожньої мережі міста, а також забезпечення належного санітарного стану під час та після проведення загальноміських заходів.

2.5. Підстава для надання підтримки

- (7) Закон України «Про автомобільні дороги».
- (8) Закон України «Про місцеве самоврядування України».
- (9) Закон України «Про благоустрій населених пунктів».
- (10) Проект Програми розвитку інфраструктури та комплексного благоустрою міста Запоріжжя на 2020 – 2022 роки.

2.6. Форма підтримки

- (11) Поточні трансферти підприємствам (установам, організаціям).

2.7. Обсяг підтримки

- (12) Загальний обсяг підтримки – 820 510 268 грн.
З них:
2020 рік – 250 154 158 грн.
2021 рік – 270 169 588 грн.
2022 рік – 300 186 522 грн.

2.8. Тривалість підтримки

- (13) З 01.01.2020 по 31.12.2022.

3. ПОЄДНАННЯ ФОРМ ДЕРЖАВНОЇ ПІДТРИМКИ

- (14) Рішенням Комітету від 19.10.2018 № 569-р визнано, що державна підтримка у формі капітальних трансфертів підприємствам (установам, організаціям) комунальному підприємству «Експлуатаційне лінійне управління автомобільних шляхів» у сумі 435 875 692 грн на покриття таких витрат: експлуатація та утримання доріг відповідно до проекту додатків 1, 3 до рішення Запорізької міської ради «Про

затвердження Програми проведення в м. Запоріжжі Покровського ярмарку з нагоди святкування Дня міста у 2019 році» та проекту рішення Запорізької міської ради «Про затвердження Програми розвитку інфраструктури та комплексного благоустрою міста Запоріжжя на 2019 – 2021 роки» (в частині показників на 2019 рік), **не є державною допомогою** відповідно до Закону України «Про державну допомогу суб'єктам господарювання».

- (15) Рішенням Комітету від 02.07.2019 № 469-р визнано, що державна підтримка у формі поточних та капітальних трансфертів підприємствам (установам, організаціям) на придбання спеціальної техніки з метою обслуговування вулично-дорожньої мережі міста Запоріжжя, яка виділяється на основі рішення Запорізької міської ради від 19.12.2019 № 36 «Про затвердження Програми розвитку інфраструктури та комплексного благоустрою міста Запоріжжя на 2019 – 2021 роки» комунальному підприємству «Експлуатаційне лінійне управління автомобільних шляхів» у період з 01.01.2019 по 31.12.2020 у сумі 42 635 000 грн, **не є державною допомогою** відповідно до Закону України «Про державну допомогу суб'єктам господарювання».
- (16) Рішенням Комітету від 16.07.2019 № 494-р визнано, що державна підтримка у формі капітальних трансфертів підприємствам (установам, організаціям) на придбання спеціальної техніки з метою обслуговування вулично-дорожньої мережі міста Запоріжжя, яка виділяється на основі рішення Запорізької міської ради від 19.12.2019 № 36 «Про затвердження Програми розвитку інфраструктури та комплексного благоустрою міста Запоріжжя на 2019 – 2021 роки» комунальному підприємству «Експлуатаційне лінійне управління автомобільних шляхів» у період з 01.01.2019 по 31.12.2021 у сумі 11 670 000 грн, **не є державною допомогою** відповідно до Закону України «Про державну допомогу суб'єктам господарювання».

4. НОРМАТИВНО-ПРАВОВЕ РЕГУЛЮВАННЯ

- (17) Відповідно до пункту 1 частини першої статті 1 Закону України «Про державну допомогу суб'єктам господарювання» (далі – Закон) державна допомога суб'єктам господарювання (далі – державна допомога) – підтримка у будь-якій формі суб'єктів господарювання за рахунок ресурсів держави чи місцевих ресурсів, що спотворює або загрожує спотворенням економічної конкуренції, створюючи переваги для виробництва окремих видів товарів чи провадження окремих видів господарської діяльності.
- (18) Отже, державна підтримка є державною допомогою, якщо одночасно виконуються такі умови:
- підтримка надається суб'єкту господарювання;
 - державна підтримка здійснюється за рахунок ресурсів держави чи місцевих ресурсів;
 - підтримка створює переваги для виробництва окремих видів товарів чи провадження окремих видів господарської діяльності;
 - підтримка спотворює або загрожує спотворенням економічної конкуренції.
- (19) Відповідно до статті 16 Закону України «Про автомобільні дороги» вулиці і дороги міст та інших населених пунктів знаходяться у віданні органів місцевого самоврядування і є комунальною власністю.
- (20) Згідно зі статтею 17 Закону України «Про автомобільні дороги» управління функціонуванням та розвитком вулиць і доріг міст та інших населених пунктів

здійснюється відповідними органами місцевого самоврядування, у віданні яких вони знаходяться.

- (21) Основним обов'язком органів місцевого самоврядування у частині управління функціонуванням і розвитком вулиць і доріг міст та інших населених пунктів є, зокрема:
 - забезпечення безперервних, безпечних, економічних та зручних умов руху транспортних засобів і пішоходів вулицями і дорогами міст та інших населених пунктів;
 - організація будівництва, реконструкції, ремонту та утримання вулиць і доріг міст та інших населених пунктів за встановленими для них будівельними нормами, державними стандартами та нормами.
- (22) Статтею 78 Господарського кодексу України передбачено, що комунальне унітарне підприємство утворюється компетентним органом місцевого самоврядування в розпорядчому порядку на базі відокремленої частини комунальної власності і входить до сфери його управління.
- (23) Орган, до сфери управління якого входить комунальне унітарне підприємство, є представником власника - відповідної територіальної громади і виконує його функції у межах, визначених цим Кодексом та іншими законодавчими актами.
- (24) Майно комунального унітарного підприємства перебуває в комунальній власності й закріплюється за таким підприємством на праві господарського відання (комунальне комерційне підприємство) або на праві оперативного управління (комунальне некомерційне підприємство).
- (25) У Статуті КП «ЕЛУАШ», затвердженому розпорядженням Запорізької міської ради від 04.06.2019 № 165 р (далі – Статут), передбачено, що Підприємство створене на підставі рішення Виконкому Запорізької міської ради народних депутатів від 16.05.1991 № 193, згідно з чинним законодавством України. Підприємство є правонаступником Державного комунального експлуатаційного лінійного управління автомобільних шляхів.
- (26) Власником Підприємства є територіальна громада міста Запоріжжя в особі Запорізької міської ради.
- (27) Згідно з пунктом 2.1 Статуту основною метою діяльності Підприємства є виконання на підставі укладених договорів комплексу робіт, послуг у сфері благоустрою населених пунктів, спрямованих на створення сприятливих умов для життєдіяльності людей, одержання прибутку від здійснення діяльності Підприємства та задоволення на його основі соціально-економічних інтересів трудового колективу Підприємства.
- (28) Згідно зі статтею 30 Закону України «Про місцеве самоврядування України» до власних (самоврядних) повноважень виконавчих органів сільських, селищних, міських рад належить: організація благоустрою та здійснення контролю за станом благоустрою населених пунктів.
- (29) Відповідно до статті 10 Закону України «Про благоустрій населених пунктів» до повноважень сільських, селищних і міських рад та їх виконавчих органів у сфері благоустрою населених пунктів, зокрема, належить:

- затвердження місцевих програм та заходів з благоустрою населених пунктів;
 - затвердження правил благоустрою територій населених пунктів;
 - створення в разі необхідності органів і служб для забезпечення здійснення спільно з іншими суб'єктами комунальної власності благоустрою населених пунктів, визначення повноважень цих органів (служб);
 - забезпечення виконання місцевих програм та здійснення заходів з благоустрою населених пунктів.
- (30) Згідно зі статтею 22 Закону України «Про благоустрій населених пунктів» комплексним благоустроєм вважається проведення на визначеній території населеного пункту (мікрорайон, квартал, парк, бульвар, вулиця, провулок, узвіз тощо) комплексу робіт з улаштування (відновлення) покриття доріг і тротуарів, обладнання пристроями для безпеки руху, озеленення, забезпечення зовнішнього освітлення та зовнішньої реклами, встановлення малих архітектурних форм, здійснення інших заходів, спрямованих на поліпшення інженерно-технічного і санітарного стану території, покращення її естетичного вигляду.
- (31) Статтею 15 Закону України «Про благоустрій населених пунктів» визначено, що:
- органи державної влади та органи місцевого самоврядування можуть утворювати підприємства для утримання об'єктів благоустрою державної та комунальної власності;
 - підприємство та балансоутримувач забезпечують належне утримання і своєчасний ремонт об'єкта благоустрою власними силами або можуть на конкурсних засадах залучати для цього інші підприємства, установи та організації;
 - орган державної влади або орган місцевого самоврядування за поданням підприємства чи балансоутримувача щорічно затверджує заходи з утримання та ремонту об'єкта благоустрою державної або комунальної власності на наступний рік та передбачає кошти на виконання цих заходів. Орган державної влади та орган місцевого самоврядування, підприємство та балансоутримувач несуть відповідальність за виконання затверджених заходів у повному обсязі.
- (32) Відповідно до частини третьої статті 20 Закону України «Про благоустрій населених пунктів» фінансування місцевих програм з благоустрою населених пунктів проводиться за рахунок коштів відповідних місцевих бюджетів.
- (33) Відповідно до частини першої статті 13 Закону України «Про благоустрій населених пунктів» до об'єктів благоустрою населених пунктів, зокрема, належать майдани, площі, бульвари, проспекти, вулиці, дороги, провулки, узвози, проїзди, пішохідні та велосипедні доріжки.
- (34) Відповідно до статті 22 Бюджетного кодексу України для здійснення програм та заходів, які реалізуються за рахунок коштів бюджету, бюджетні асигнування надаються розпорядникам бюджетних коштів. За обсягом наданих прав розпорядники бюджетних коштів поділяються на головних розпорядників бюджетних коштів та розпорядників бюджетних коштів нижчого рівня.
- (35) Частиною другою Положення про Департамент інфраструктури та благоустрою Запорізької міської ради, затвердженого рішенням Запорізької міської ради від 31.01.2018 № 51 (далі – Положення про Департамент), передбачено, що основними завданнями департаменту, зокрема, є:

- реалізація державної політики щодо комплексного благоустрою території міста та розвитку інфраструктури міста у сфері дорожнього, мостового й зеленого господарства, забезпечення заходів з регулювання дорожнього руху, забезпечення водовідведення з вулично-дорожньої мережі магістральних доріг, забезпечення зовнішнього освітлення території міста;
 - організація виконання рішень органів державної виконавчої влади, міської ради з питань інфраструктури та благоустрою міста, рішень виконавчого комітету міської ради, розпоряджень міського голови;
 - участь у розробленні проєктів програм благоустрою, соціально-економічного розвитку міста, цільових програм;
 - аналіз стану інфраструктури міста та благоустрою, підготовка пропозицій до проєктів місцевих бюджетів щодо фінансування програм розвитку комунального господарства і благоустрою міста;
 - виконання функцій органу управління майном комунальних підприємств, які підпорядковані департаменту;
 - вирішення інших питань у сфері інфраструктури та благоустрою міста відповідно до законодавства.
- (36) Відповідно до частини третьої Положення про Департамент на Департамент інфраструктури та благоустрою покладено функцію, зокрема, забезпечення контролю за станом утримання, проєктування, будівництва, реконструкції, капітального та поточного ремонтів об'єктів благоустрою, які є комунальною власністю міста, а саме:
- зелених насаджень;
 - мереж зливової системи каналізації магістральних доріг;
 - мереж зовнішнього освітлення;
 - міських пляжів;
 - міських фонтанів;
 - міських кладовищ;
 - міських шляхів;
 - технічних засобів регулювання дорожнього руху;
 - мостових споруд.

5. ВИСНОВКИ ЗА РЕЗУЛЬТАТАМИ РОЗГЛЯДУ ПОВІДОМЛЕННЯ

- (37) Відповідно до статті 1 Закону державна допомога суб'єктам господарювання – підтримка у будь-якій формі суб'єктів господарювання за рахунок ресурсів держави чи місцевих ресурсів, що спотворює або загрожує спотворенням економічної конкуренції, створюючи переваги для виробництва окремих видів товарів чи провадження окремих видів господарської діяльності.
- (38) Відповідно до зазначеної в Повідомленні інформації, розподіл обсягів бюджетних асигнувань по загальному фонду бюджету міста здійснюється з метою компенсації витрат на виконання заходів із благоустрою міста на такі основні напрями використання:

Назва статті витрат	2020 рік, грн	2021 рік, грн	2022 рік, грн
Заробітна плата	66 721 690	88 065 395	96 871 934
Нарахування на оплату праці	14 678 772	19 374 387	21 311 826
Предмети, матеріали,	115 896 591	122 852 346	135 137 580

обладнання та інвентар			
Оплата послуг, крім комунальних	11 142 205	12 256 426	13 482 068
Оплата теплопостачання	606 345	666 980	733 677
Оплата водопостачання і водовідведення	150 900	165 990	182 589
Оплата електроенергії	2 015 995	2 217 594	2 439 355
Інші поточні видатки	38 941 660	24 570 470	30 027 493
Разом	250 154 158	270 169 588	300 186 522

- (39) Державна підтримка надається КП «ЕЛУАШ» відповідно до вимог Бюджетного кодексу України. Департамент інфраструктури та благоустрою Запорізької міської ради як головний розпорядник бюджетних коштів своїм наказом визначає КП «ЕЛУАШ» та одержувачем бюджетних коштів і включає Підприємство до мережі розпорядників та одержувачів коштів місцевого бюджету на відповідний бюджетний рік, затверджує план використання бюджетних коштів.
- (40) Відповідно до Статуту КП «ЕЛУАШ» основною метою діяльності Підприємства є виконання на підставі укладених договорів комплексу робіт, послуг у сфері благоустрою населених пунктів, спрямованих на створення сприятливих умов для життєдіяльності Підприємства та задоволення на його основі соціально-економічних інтересів трудового колективу Підприємства. Відповідно до своєї мети Підприємство здійснює такі основні види діяльності: будівництво, реконструкція, капітальний, поточний ремонт та експлуатаційне утримання автошляхів, зливової системи, нанесення дорожньої розмітки та встановлення технічних засобів регулювання дорожнього руху, що знаходиться на балансі підприємств, установ та організацій міста Запоріжжя та інших населених пунктів.
- (41) Відповідно до статті 1 Закону однією з ознак державної допомоги є спотворення або загроза спотворення економічної конкуренції допомогою, яка надається суб'єктові господарювання.
- (42) Згідно зі статтею 1 Закону України «Про захист економічної конкуренції», економічна конкуренція (конкуренція) – це змагання між суб'єктами господарювання з метою здобуття завдяки власним досягненням переваг над іншими суб'єктами господарювання, внаслідок чого споживачі, суб'єкти господарювання мають можливість вибирати між кількома продавцями, покупцями, а окремий суб'єкт господарювання не може визначати умови обороту товарів на ринку. Ринку, у свою чергу, є сферою обороту товару (взаємозамінних товарів), на який протягом певного часу і в межах певної території є попит і пропозиція.
- (43) Під господарською діяльністю у статті 3 Господарського кодексу України розуміється діяльність суб'єктів господарювання у сфері суспільного виробництва, спрямована на виготовлення та реалізацію продукції, виконання робіт чи надання послуг вартісного характеру, що мають цінову визначеність.
- (44) Отже, для того щоб мати вплив на економічну конкуренцію (спотворювати або загрожувати спотворенням конкуренції), допомога суб'єктові господарювання повинна стосуватися діяльності такого суб'єкта щодо виробництва товару (виконання робіт, надання послуг), який має вартісний характер і цінову визначеність та бере участь у господарському обороті на ринку.

- (45) Відповідно до зазначеної в Повідомленні інформації КП «ЕЛУАШ» виконує необхідний комплекс робіт щодо утримання вулично-дорожньої мережі міста Запоріжжя, які є безкоштовними для всіх користувачів.
- (46) За наявною в Комітеті інформацією, КП «ЕЛУАШ» закуповує всі товари, роботи та послуги, на які виділяється державна підтримка, через систему «ProZorro», згідно із Законом України «Про публічні закупівлі».
- (47) Відповідно до наданої інформації, КП «ЕЛУАШ» здійснює комерційну діяльність, а саме: діяльність вантажного автомобільного транспорту (автомобільні послуги стороннім підприємствам). Обсяг діяльності, що здійснюється на комерційній основі, до загального обсягу робіт отримувача за 2018 рік становив 1 %.
- (48) За інформацією, зазначеною в Повідомленні, КП «ЕЛУАШ» здійснює ведення окремих рахунків та належний розподіл доходів та витрат, які надходять з бюджету та від комерційної діяльності. Проводиться постійний контроль за надходженням і використанням бюджетних коштів.
- (49) Послуги КП «ЕЛУАШ», яке створене з метою реалізації самоврядних повноважень (функцій) органів місцевого самоврядування із забезпечення виконання місцевих програм та надання послуг із утримання та ремонту вулично-шляхової мережі міста, фінансуються за рахунок бюджету міста Запоріжжя, надаються населенню безкоштовно, не реалізуються на ринку, у розумінні Закону України «Про захист економічної конкуренції», та не беруть участі у господарському обороті, а отже, не спотворюють та не можуть спотворити економічну конкуренцію.
Зазначена оцінка була здійснена з урахуванням того, що на сьогодні Запорізька міська рада скористалася своїм правом та створила КП «ЕЛУАШ» відповідно до статті 15 Закону України «Про благоустрій населених пунктів», якою передбачено право органів місцевого самоврядування утворювати підприємства для утримання об'єктів благоустрою державної та комунальної власності.
- (50) Як наслідок, державна допомога у формі поточних трансфертів, яка надаватиметься КП «ЕЛУАШ» на експлуатаційне утримання вулично-дорожньої мережі та забезпечення належного санітарного стану під час та після проведення загальноміських заходів, на період з 01.01.2020 по 31.12.2022 у сумі 820 510 268 грн, **не є державною допомогою** відповідно до Закону України «Про державну допомогу суб'єктам господарювання».
- (51) Разом із тим слід зазначити, що:
- використання коштів державної підтримки КП «ЕЛУАШ» на здійснення комерційної діяльності (тобто до відповідності укладених угод із фізичними особами та суб'єктами господарювання) може містити ознаки державної допомоги;
 - надавач підтримки має забезпечити постійний контроль за обліком доходів, витрат та видатків за видами діяльності та за джерелами фінансування отримувача підтримки, окремо в розрізі синтетичних та аналітичних рахунків;
 - працівники, які задіяні в комерційній та некомерційній діяльності Підприємства, мають знаходитися в окремих підрозділах штатного розкладу Підприємства та отримувати заробітну плату з різних джерел фінансування, якщо як у комерційній, так і в некомерційній діяльності задіяні одні й ті ж самі працівники; має бути забезпечено ведення обліку робочого часу, протягом якого кожен із таких працівників був задіяний у комерційній та некомерційній діяльності Підприємства, зазначені працівники мають отримувати заробітну плату з різних джерел

фінансування пропорційно часу, протягом якого вони були задіяні в різних видах діяльності Підприємства;

- надавач державної підтримки має забезпечити контроль за тим, щоб товари, роботи та послуги, закуплені за рахунок ресурсів держави, не використовувалися для комерційної діяльності Підприємства.

(52) Наведені в цьому рішенні обґрунтування та висновки застосовуються виключно для цілей застосування положень Закону України «Про державну допомогу суб'єктам господарювання» та не охоплюють правовідносин, що регулюються Законом України «Про захист економічної конкуренції».

Враховуючи викладене, керуючись статтями 7 і 16 Закону України «Про Антимонопольний комітет України», статтями 8 і 10 Закону України «Про державну допомогу суб'єктам господарювання» та пунктом 14 розділу IV Порядку подання та оформлення повідомлень про нову державну допомогу та про внесення змін до умов чинної державної допомоги, затвердженого розпорядженням Антимонопольного комітету України від 04 березня 2017 року № 2-рп, зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 04 квітня 2016 року за № 501/28631, зі змінами, затвердженими розпорядженням Антимонопольного комітету України від 13 вересня 2018 року № 18-рп, зареєстрованим у Міністерстві юстиції України 27 листопада 2018 року за № 1337/32789, на підставі інформації, наданої Департаментом інфраструктури та благоустрою Запорізької міської ради, Антимонопольний комітет України

ПОСТАНОВИВ:

Визнати, що підтримка у формі поточних трансфертів підприємствам (установам, організаціям) на експлуатаційне утримання вулично-дорожньої мережі та забезпечення належного санітарного стану під час та після проведення загальноміських заходів, що виділятимуться на підставі проєкту Програми розвитку інфраструктури та комплексного благоустрою міста Запоріжжя на 2020 – 2022 роки комунальному підприємству «Експлуатаційне лінійне управління автомобільних шляхів» на період з 01.01.2020 по 31.12.2022 у сумі 820 510 268 гривень, **не є державною допомогою відповідно до Закону України «Про державну допомогу суб'єктам господарювання».**

Відповідно до частини десятої статті 11 Закону України «Про державну допомогу суб'єктам господарювання» Антимонопольний комітет України може відкликати прийняте ним рішення, якщо воно прийнято на підставі недостовірної інформації, що призвело до прийняття необґрунтованого рішення, та прийняти нове рішення у порядку, встановленому цією статтею

Голова Комітету

Ю. ТЕРЕНТЬЄВ